T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017/770
KARAR NO : 2017/844
KARAR TR : 25.12.2017

ÖZET: Davacı vekili tarafından, müvekkiline ait taşınmazın, tehlike arzetmesi nedeni ile davalı idarece yıkılmasına ilişkin eylemin, hukuka aykırı olduğu ve davacının bu eylem nedeni ile uğradığı zararın davalı idareden tazmini gerektiği belirtilerek açılan davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesi gereğince İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

-
-
-

K A R A R

Davacı : M.K.
Vekili : Av. G.A.
Davalı : İncesu Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. H.Ç.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Kayseri İli, İncesu İlçesi, Bulgurcu Mahallesi, Dere Sokağı 52 ada, 17 parsel sayılı taşınmazın müvekkilinin adına tapuda kayıtlı olduğunu, taşınmaz üzerinde bulunan iki katlı evin davalı belediye tarafından yıkılarak üzerine park yapıldığını, dava konusu taşınmaz üzerindeki binanın iki katlı taş bina olup bu tür binaların Bayındırlık Bakanlığının genelgelerine göre 3.sınıf A grubu binalardan olduğunu, dava konusu binanın ve arsanın değerinin çok fazla olduğunu, bu aşamada 5.000,00-TL arsa değeri ile, 6.000,00-TL bina değerinin ileride bilirkişi raporuna göre ıslah edecekleri değer üzerinden, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

İNCESU ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ'nin 21.1.2014 gün ve E:2012/67, K:2014/11 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince; İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davaların idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerektiği; bu nedenlerle davanın usul yönünden reddi ile mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

KAYSERİ 1. İDARE MAHKEMESİ'nin 24.11.2017 gün ve E:2017/1352 sayı ile, davacının sahibi olduğu evin idari bir işleme dayalı olarak yıkıldığı konusunda dosyada herhangi bir bilgi veya belgenin bulunmadığı, bu haliyle söz konusu evin yıkımından dolayı uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini isteminin haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünün adlî yargı yerinin görevine girmekte olduğu; taşınmaza hukuka aykırı olarak el atılmasından kaynaklı tazminat talebinin çözümlenmesinin ise davaya konu taşınmazın imar planında dava tarihi itibariyle kısmen yol kısmen konut alanında kaldığının anlaşılması, adli yargı yerinde yapılan keşifte taşınmazın konut alanında kalan kısmına fiili bir müdahalenin söz konusu olmadığının ve yol alanında kalan kısmına fiilen el atıldığının tespit edilmiş olması karşısında yine haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümleri gereğince adli yargı yerinin görevine girdiği gerekçesiyle; 2247 Sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesinin 1. fikrası uyarınca dosyanın görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 25.12.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava; Kayseri İli, İncesu İlçesi, Bulgurcu Mahallesi, 52 ada, 17 parsel sayılı taşınmaz üzerindeki davacının sahibi olduğu evin davalı idare tarafından yıkılması ve taşınmaza hukuka aykırı olarak el atılması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zarara karşılık 5.000,00 TL arsa değeri ve 6.000,00 TL bina değeri olmak üzere toplam 11.000,00 TL tazminatın davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 'Encümen'in görev yetkileri' başlıklı 34. maddesinde; "Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesin hesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek.

b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.

c) Öngörülmeyen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.

d) Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.

f) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek.

g) Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.

h) Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.

i) Diğer kanunlarda belediye encümenine verilen görevleri yerine getirmek." Şeklindeki düzenleme ile 5393 sayılı Kanun dışında diğer Kanunlar ile verilen görevlerin de Belediye Encümeni tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir.

3194 sayılı Kanun'un 'Yıkılacak derecede tehlikeli yapılar:' başlıklı 39. maddesinde; "Bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe on gün içinde tebligat yapılır.

Yapı sahibinin bulunmaması halinde binanın içindekilere tebligat yapılır. Onlar da bulunmazsa tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir.

Tebligatı müteakip süresi içinde yapı sahibi tarafından tamir edilerek veya yıktırılarak tehlike ortadan kaldırılmazsa bu işler belediye veya valilikçe yapılır ve masrafi % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir.

Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icab ettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir." denilmek sureti ile, belediye sınırları içinde yer alan ve varlığı kamu için tehlike arz eden binaların, Belediyelerce yapılacak tebligat üzerine gereğinin ilgilileri tarafından yerine getirilmemesi kaydı ile yıktırılabileceği düzenlenmiştir.

Aynı Kanunun 'Kamunun selameti için alınması gereken tedbirler:' başlıklı 40. maddesinde de " Arsalarda, evlerde ve sair yerlerde umumun sağlık ve selametini ihlal eden, şehircilik, estetik veya trafik bakımından mahzurlu görülen enkaz veya birikintilerin, gürültü ve duman tevlideden tesislerin hususi mecra, lağım, çukur, kuyu; mağara ve benzerlerinin mahzurlarının giderilmesi ve bunların zuhuruna meydan verilmemesi ilgililere tebliğ edilir.

Tebliğde belirtilen müddet içinde tebliğe riayet edilmediği takdirde belediye veya valilikçe mahzur giderilir; masrafi % 20 fazlasıyla arsa sahibinden alınır veya mahzur tevlit edenlerin faaliyeti durdurulur." denilmek sureti ile yıkılan evlerin enkazları hakkında da düzenleme yapılmış ve bunların da ilgililerine gereği için yapılan tebligata rağmen kaldırılmaması halinde, belediye başkanlıkları tarafından kaldırılabileceği düzenlenmiştir.

3194 sayılı Yasanın yukarıda hükmü yazılı 39. maddesinde belirtilen sakıncaların, 5393 sayılı Yasa kapsamında idarece giderilmesi için idareye kamu gücünü kullanma yetkisini tanımakta olup; bu yolda tesis edilen işlemin, idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir işlem olduğu tartışmasızdır.

Dosyanın incelenmesinden; dava konusu Kayseri İli, İncesu İlçesi, Bulgurcu Mahallesi, 52 ada, 17 parsel sayılı taşınmaz üzerinde belediye görevlilerince yapılan incelemede yıkılma tehlikesine karşılık önlemler alınması gerektiğinin; parsel içerisindeki binanın taşıyıcı sisteminin yer yer yıkılmış durumda olduğunun; pencere ve kapı kenarlarında büyük aşınmalar ve yapı genelinde göçmelerin bulunduğunun; bu yapının meskun mahal içerisinde kaldığının ve çocuklar için tehlike arzettiğinin; yapının atıl durumda olduğunun tespit edildiği; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 39. maddesi gereğince yapının tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu ve hafriyatının da mahalde yer alan vatandaşlar için tehlikeli olacağı nedeniyle belediye görevlileri ve mahalle muhtarı tarafından yerinde yapılan inceleme sonucu tutanağa bağlandığı; davacının sahibi olduğu evin yıkılması ve taşınmaza hukuka aykırı olarak el atılması nedeniyle uğranıldığı ileri sürülen zararın tazmini istemiyle bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Bu durumda, kamu hizmeti yürüten Belediyenin bu hizmeti yürüttüğü sırada verdiği zararın tazmini istemiyle açılan dava, olayda kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, bu hizmetin yürütülmesinde hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2/1-b maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu dolayısıyla, Kayseri 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu Kayseri 1. İdare Mahkemesinin 24.11.2017 gün ve E:2017/1352 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE 25.12.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Birgül
ÖĞÜŞ	AYDIN	KURT